

การศึกษาการแพร่กระจายงานแปลวรรณกรรม
ร้อยกรองจีนโบราณในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

**泰译中国古诗
在曼谷皇朝的流传研究**

Diffusion of Thai Translation of
Chinese Classical Poetry in Rattanakosin

จรัสศรี จิรภาส

谢玉冰

Charassri Jiraphas

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ปีการศึกษา 2551

ชื่อเรื่อง	การศึกษาการแพร่กระจายงานแปลวรรณกรรมร้อยกรองจีนโบราณ ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์
ชื่อผู้วิจัย (ภาษาไทย)	นางสาว จรัสศรี จิรภาส
(ภาษาจีน)	谢玉冰
สถาบัน	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ปีที่พิมพ์	2555
สถานที่พิมพ์	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
แหล่งที่เก็บรายงานฉบับสมบูรณ์	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
จำนวนหน้า	389 หน้า
คำสำคัญ	การแพร่กระจาย ร้อยกรองจีนโบราณ การกระจายผล ผลการกระจาย กระบวนการแพร่กระจาย

บทคัดย่อ

การวิจัยหัวข้อ “การศึกษาการแพร่กระจายงานแปลวรรณกรรมร้อยกรองจีนโบราณในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์นี้มีวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อรวบรวมงานและจัดระเบียบงานแปลวรรณกรรมประเภทร้อยกรองจีนโบราณที่แพร่กระจายในสมัยรัตนโกสินทร์ให้เป็นระบบ (2) เพื่อศึกษาวิเคราะห์การกระจายผลงานแปลวรรณกรรมร้อยกรองจีนโบราณในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตามทฤษฎีวรรณคดีเปรียบเทียบแนวทางการศึกษาอิทธิพลและการแพร่กระจายของวรรณคดีโดยศึกษาวิเคราะห์ขอบเขตของการแพร่กระจายวรรณกรรมพิจารณาจากตำแหน่งที่แพร่กระจายหรือประเทศเจ้าของวรรณกรรมเป็นหลัก (3) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลการกระจายงานแปลวรรณกรรมร้อยกรองจีนโบราณในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ด้านขอบเขต ลักษณะหรือรูปแบบของการแพร่กระจายวรรณคดี โดยพิจารณาจากตำแหน่งประเทศที่รับอิทธิพลวรรณกรรมนั้นเป็นหลัก (4) เพื่อศึกษากระบวนการแพร่กระจายหรือปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการแพร่กระจายวรรณกรรมร้อยกรองจีนโบราณในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

ขอบเขตของงานวิจัยนี้ได้ศึกษารวบรวมงานแปลวรรณกรรมประเภทร้อยกรองจีนยุคประวัติศาสตร์จีนตอนต้น (ยุคก่อนราชวงศ์โจวหรือก่อนคริสตศวรรษที่ 11) จนถึงปลายสมัยราชวงศ์ซิง (คริสตศวรรษที่ 19) ซึ่งได้แพร่กระจายในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตั้งแต่รัชกาลที่ 1 จวบจนรัชกาลปัจจุบัน โดยศึกษารวบรวมข้อมูลถึงปี พ.ศ.2553 (ค.ศ.2011) ทั้งนี้กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาได้แก่ สิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆ ซึ่งงานวิจัยนี้ได้แบ่งออกเป็น 3 หมวด ได้แก่

หมวด ก กลุ่มข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ สิ่งพิมพ์ที่พิมพ์เผยแพร่งานแปลวรรณกรรมร้อยกรองจีนโบราณเฉพาะด้านหรือประเภทงานเขียนที่มีบทร้อยกรองจีนโบราณปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรโดยตรง

ได้แก่ (1) ประเภทหนังสือและตำราประกอบการเรียนการสอนวิชาวรรณคดีจีน (2) ประเภทหนังสือแปล ร้อยกรองจีนหรือกวีนิพนธ์จีน (3) ประเภทหนังสือนิยายจีนโบราณ (ศึกษาเฉพาะกลุ่มนิยายประวัติศาสตร์ และอิงประวัติศาสตร์ งานวิจัยนี้ไม่ได้ศึกษาหนังสือกลุ่มนวนิยายกำลังภายใน) (4) ประเภทงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (5) ประเภทวารสารและนิตยสารที่เกี่ยวข้อง

หมวด ข กลุ่มคาดคะเนหรือกลุ่มลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สิ่งพิมพ์ที่ผู้วิจัยคาดการณ์ว่าน่าจะมีความ เป็นไปได้ว่ามีการแพร่กระจายของงานแปลวรรณกรรมร้อยกรองจีนโบราณ ในที่นี้ได้ศึกษารวบรวม 2 ประเภท คือ (1) ประเภทหนังสือเรียนหรือตำราเรียนวิชาประวัติศาสตร์จีน อารยธรรมจีน วัฒนธรรมจีนและ ปรัชญาจีน (2) ประเภทหนังสือหรือตำราเรียนวิชาอารยธรรมตะวันออกและวรรณคดีเปรียบเทียบ

หมวด ค เอกสารสำคัญอื่น ๆ หรือหมวดของสิ่งพิมพ์ที่เคยแพร่กระจายในรูปแบบของการจด จารในสถานที่สำคัญที่ได้ปรากฏในประเทศไทย

การวิเคราะห์ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการกระจายผล ด้านผลการกระจายและ ด้านกระบวนการแพร่กระจาย ตามทฤษฎีวรรณคดีเปรียบเทียบ แนวทางศึกษาอิทธิพลและการแพร่กระจาย ของวรรณคดี

ผลจากการศึกษาวิจัยพบประเด็นที่สำคัญ ๆ แต่ละด้านที่ศึกษา ได้แก่

ด้านการกระจายผล พบว่าวรรณกรรมร้อยกรองจีนโบราณที่แพร่หลายในประวัติศาสตร์จีนมี หลักฐานปรากฏตั้งแต่ก่อนสมัยราชวงศ์ฉินจนกระทั่งปลายราชวงศ์ซิง โดยวรรณกรรมร้อยกรองจีนแต่ละยุค สมัยต่างมีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนภายใต้วิวัฒนาการที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงทางขนบนิยม วรรณคดีจีนที่สืบทอดกันมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทั้งนี้พบว่าวรรณกรรมสมัยราชวงศ์ถังประเภท “ฉือ” (詩) และ วรรณกรรมประเภท “ฉือ” (詞) ในสมัยราชวงศ์ซ่งได้รับความนิยมในการแพร่หลายอย่างสูงสุด ทั้งสองยุค สมัยนี้มีนักกวีชาวจีนที่มีชื่อเสียงได้แก่ หลี่ไป๋ ตู้ฝู่ ไป๋จิวอี้ หวังเหวย เมิ่งหัวหฺวาน หลี่ไห่วู่ หลี่ซิงจ้าว เป็นต้น

ด้านผลการกระจาย หรือ ขอบเขตและลักษณะของการแพร่กระจายวรรณกรรมร้อยกรองจีนโบราณ ที่แพร่หลายมายังประเทศไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์นั้นเมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับผลการกระจายผล ภายในประเทศแหล่งกำเนิด พบว่ามีการแพร่กระจายของงานแปลประเภทร้อยกรองจีนโบราณที่สำคัญ ๆ ทุก ยุคสมัยของประวัติศาสตร์จีนเป็นสำนวนภาษาไทย นอกจากความนิยมแปลงานร้อยกรองจีนโบราณยุคถัง และซ่ง นักกวีชาวจีนทั้งสองยุคสมัยได้รับความนิยมเป็นอันมาก ได้แก่ หลี่ไป๋ ตู้ฝู่ หวังเหวย เมิ่งหัวหฺวาน ตู้มู่ หลี่ซิงจ้าว ชูฉือ เป็นต้นแล้ว ยังพบว่าผลงานแปลบทกวีนิพนธ์ของเถาหยวนหมิงยุคราชวงศ์จิ้น ตะวันออก ก็ได้รับความนิยมเป็นอย่างสูงเท่าเทียมกัน ส่วนบทกวีจีนที่ได้รับความนิยมแปลเป็นสำนวน ภาษาไทย ได้แก่ บทกวีจีนโบราณที่ได้รับความนิยมอันดับต้น คือ “จิ้งเยื่อ” 靜夜思 ของหลี่ไป๋ และ “จู่หลี่กว่าน” 竹里館 ของหวังเหวย รองลงมาคือ “ซุนเสี่ยว” 春曉 โดยเมิ่งหัวหฺวาน นอกจากนั้นยังมีบทกวี

ที่มีชื่อว่า “เจียงเสวี่” 江雪 ของ หลิวจงหยวน “หุยเซียวโอ่วซู่” 回乡偶书 ของเหอจื่อจาง “เจิงเปี่ย” 赠别 ของตู่หมู่ “อิวจื่ออิน” 游子吟 ของเมิ่งเจียว “เต็งกวานเซวี่โยลว” 登鹤雀楼 โดยหวังจื่อฮว่าน ซึ่งล้วนเป็นบทกวีที่ได้รับความนิยมแปลซ้ำกันมากกว่า 4 แห่งพิมพ์

ด้านกระบวนการแพร่กระจาย พบว่า สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ที่มีส่วนในการส่งเสริมการแพร่กระจายที่สำคัญ มีทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ผลงานแปลร้อยกรองจีนโบราณเฉพาะด้าน ตำราเรียนวิชาประวัติ วรรณคดีจีน รวมไปถึงตำราเรียนวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ พบว่าสิ่งพิมพ์ประเภทตำราเรียนโดยมากมีงานแปลที่ค่อนข้างครอบคลุมร้อยกรองจีนทุกยุคสมัย โดยเฉพาะมีการเผยแพร่งานแปลร้อยกรองจีนประเภท “ซือจิง” “ฉู่ฉือ” “เยว่ฝู่” มากกว่าสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือแปลเฉพาะด้าน งานแปลบทกวีจีนที่เผยแพร่ในสิ่งพิมพ์ประเภทตำราเรียนข้ามสาขาวิชา กล่าวคือที่ไม่ใช่ตำราเรียนประวัติวรรณคดีจีน แต่เป็นตำราเรียนวิชา อารยธรรมจีน วิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ เป็นต้นนี้ พบว่ามีการอ้างอิงและแปลบทกวีจีนจากภาษาอังกฤษหรือภาษาตะวันตก ซึ่งทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในด้านการถ่ายทอดชื่อนักกวี ชื่อบทกวีและเนื้อหาบทกวีค่อนข้างมาก ส่วนสิ่งพิมพ์ประเภทนิยายจีนโบราณ พบว่าการเขียนนิยายจีนโบราณมีขนบนิยมของการ สอดแทรกรูปแบบงานประพันธ์ประเภทร้อยกรองผสมผสานกับร้อยแก้ว แต่เมื่อนิยายเหล่านั้นได้รับการถ่ายทอดเป็นภาษาไทยกลับพบว่ามีการละเลยและข้ามเนื้อหาส่วนร้อยกรองนั้นไป มีเพียงนิยายบางเรื่อง เช่น “สามก๊ก” บางสำนวน และ “ความฝันในหอแดง” ที่พบว่ามีแปลบทร้อยกรองเป็นบางบท

ส่วนเงื่อนไขหรือปัจจัยอันเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในการแพร่กระจายงานแปลร้อยกรองจีนโบราณ คือ ความสนใจและการตระหนักถึงคุณค่าของการเผยแพร่วรรณคดีจีนร้อยกรองจีนโบราณของผู้แปลมากกว่า ปัจจัยที่มาจากความต้องการของผู้อ่าน ผู้แปลบทกวีจีนส่วนใหญ่เติบโตภายใต้สภาพแวดล้อมที่ช่วยส่งเสริม การอ่าน การเขียน ประกอบกับความรัก ความสนใจต่อการเรียนภาษาไทยและภาษาจีน มีข้อสังเกตด้วยว่า ไซ้ว่าผู้แปลจะต้องมีความรู้ภาษาจีนและภาษาไทยในระดับดีถึงดีมากจึงจะแปลบทกวีจีนได้ งานวิจัยนี้พบว่า มีผู้แปลบางรายไม่ได้มีความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาจีนในระดับดีแต่มีความรู้ภาษาไทยค่อนข้างดีก็สามารถผลิตงานแปลออกมาได้จำนวนไม่น้อย

Research Title	Diffusion of Thai Translation of Chinese Classical Poetry in Rattanakosin
Researcher	Charassri Jiraphas
Institution	Huachiew Chalermprakiet University
Year of Publication	2012
Publisher	Huachiew Chalermprakiet University
Repository	Huachiew Chalermprakiet University
Sources	Huachiew Chalermprakiet University
No. of Pages	389 pages
Keywords	Dissemination, Chinese Ancient Poetry, Result dissemination, Dissemination result, Dissemination process
Copyright	Huachiew Chalermprakiet University

Abstract

Objectives of research on “Diffusion of Thai Translation of Chinese Classical Poetry in Rattanakosin” are to (1) collect works and systematically categorize Chinese Classical Poetry disseminated during Rattanakosin Era, (2) to study and analyze the diffusion of Chinese Classical Poetry during Rattanakosin Era according to the comparative literature theory of influence of literary dissemination by analysis scope of literary dissemination mainly considering dissemination location or country of the literature’s origin, (3) to study result of diffusion of Chinese Classical Poetry during Rattanakosin Era focusing on scope, characteristics, or pattern of literary dissemination mainly considering location of influenced countries, and (4) to study dissemination process or factors influencing Chinese Classical Poetry during Rattanakosin Era.

Scope of this research covered collection of early Chinese Classical Poetry (before Zhou Dynasty or before the 11th century, A.D.) until late of Qing Dynasty (the 19th century, A.D.) which is the dissemination during Rattanakosin Era since the King Rama I until the King Rama IX. Poetry is collected up until B.E. 2553 (2011 A.D.). Study target group are any form of printed matters which is categorized into 3 groups;

Group A Evidence Information including printed matters to disseminate specialty of Chinese Classical Ancient Poetry or any writing where Chinese Classical Poetry is directly presented in written such as (1) books and textbooks for Chinese literature class, (2) books of

translated poetry or Chinese poetry, (3) classical Chinese novels (study only history or based on history novels but not include internal power novels), (4) related researches, and (5) related journals and magazines.

Group B Forecasted or Random including printed matters the researcher forecasted that there is possibility of disseminate of Chinese Classical Poetry. Two types are studied, (1) textbooks or course books for Chinese history, Chinese civilization, Chinese culture, and Chinese philosophy classes, (2) textbooks or course books for Eastern civilization and comparative literature classes.

Group C Other significant documents or type of printed matters used to be disseminated in form of inscribing at important location in Thailand.

An analysis of research results is divided into 3 aspects including result dissemination, dissemination result, and dissemination process according to the comparative literature theory of influence study and dissemination of literature.

Research results have found important issues of each studied aspect as follows;

Result dissemination it has been found that there is an evidence of Classical Chinese Poetry well disseminated in Chinese history since before Qin dynasty until late of Qing dynasty. Chinese Poetry of each dynasty is unique under relationship and connection of continual inherits of traditional Chinese literature. Also, it has been found that “Shi” literature during Tang dynasty and “Chi” literature during Song dynasty are the most popular with highest dissemination. There are several well-known poets of both dynasties such as Li Po, Tu Fu, Po Chu-i, Wong Wei, Meng Hao Ran, Li Ho Chu, Li Qingzhao, ect.

Dissemination result or scope and dissemination pattern of Chinese Classical Ancient Poetry widely spread into Thailand during Rattanakosin Era in comparison with the dissemination in the origin country has been found that there is the dissemination of important Chinese Poetry translation of every era of Chinese history into Thai language. In addition of popularity in translation of Tang and Song dynasties Chinese Classical Poetry where the high reputation poets of both dynasties such as Li Po, Tu Fu, Wong Wei, Meng Hao Ran , Tu Mu, Li Qingzhao, Xu Si, etc., it has been also found that translated poetry of Tao Yuan Min of Eastern Jin dynasty is comparable popular. Chinese poetry in favor to be translated into Thai include “Jung Yia Chi”, “Jeng Wang Lun” of Li Po (李白: 《静夜思》、《赠汪伦》) “Chun Wang” of Tu Fu (杜甫: 《春旺》)

“Xiaochun” of Meng Hao Ran (孟浩然: 《春晓》) “Kui Yan Tian Jwi” and “In Jew” of Tao Yan Ming (陶渊明: 《归园田居》、《饮酒》), etc. which is distributed in different Thai names.

Dissemination process has been found that printed matters involved in important dissemination promotion including printed matters to disseminate specific Chinese Classical Poetry, textbooks of Chinese literature history class, as well as textbooks of comparative literature class. It has been found that most of textbook printed matters contain nearly complete of each dynasty of Chinese poetry especially the dissemination of Chinese poetry on “Shi Jing” “Qu Shi” “Ye fu” more than specific translated books. It has been found that translation of Chinese poetry disseminated in textbook printed matters across subjects which are not textbooks for Chinese literature history but textbooks for Chinese civilization, comparative literature classes, etc., have referred to and translated of Chinese poetry from English or other Western languages resulting in much deviation of giving names of poets, poetry names, and context. It has been found that for Chinese classical novel printed matters, writing of Chinese classical novel has tradition to write in form of poetry and prose together. However, after these novels are translated into Thai, poetry contexts are ignored and skipped. There are only few novels such as “Romance of the Three Kingdoms” and “The Dream of the Red Chamber” where some of poetry are translated.

Significant conditions or factors to drive the dissemination of translation of Chinese Classical poetry are the translators’ interest and concern of Chinese Classical Poetry value rather than the readers’ need. Most of Chinese poetry translators grown up in environment promoting reading and writing as well as their love and interest in Thai and Chinese languages study. In addition, another observation is that, in order to translate Chinese poetry, translators does not require having good to excellence in Chinese and Thai. This research has found that some translators do not have good Chinese but quite good in Thai then they can translate many works.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยหัวข้อหนึ่ง ๆ จะสำเร็จลุล่วงได้โดยง่ายใช้ว่าเป็นเรื่องง่ายหยิบมือ ภายใต้กาลวิถีแห่ง วงล้อการเรียนการสอนที่ต่อเนื่องและรวดเร็ว หากผู้วิจัยไม่สามารถบริหารเวลาให้กับงานวิจัยได้อย่างเต็มที่ ภารกิจสำคัญนี้จะสำเร็จผลถือเป็นเรื่องยากยิ่ง งานวิจัยที่ข้าพเจ้าได้รับทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิม พระเกียรติรวมเรื่องปัจจุบันนี้มีด้วยกันทั้งสิ้น 3 เรื่อง คือ “การศึกษาความต้องการบุคคลากรภาษาจีนใน วงการธุรกิจไทย” (2535) (กลุ่มเป้าหมายคือสถานประกอบการธุรกิจทั่วประเทศ) “งานวิจัยประเมินหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ฉบับปรับปรุง ปีพุทธศักราช 2543” (2547) ซึ่งข้าพเจ้าได้เพิ่มผนวก ข้อมูลด้านประวัติการก่อตั้งสาขาวิชาภาษาจีนของทั้งประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศไทยรวมถึง ที่มาของการก่อตั้งสาขาวิชาภาษาจีนของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเพื่อเป็นความรู้เสริมด้วยนั้น ล้วนแต่ใช้เวลาวิจัย ชั้นศึกษา รวบรวม เรียบเรียง 3 ลำดับขั้นตอนพื้นฐานนี้มากกว่า 3 ปีทั้งสิ้น โดยเฉพาะ ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล สังเคราะห์และนำมาเรียงร้อยภาษาให้มีความเหมาะสม ชัดเจน ถือเป็นกระบวนการด้าน สุดท้ายที่สำคัญที่สุด อุปสรรคสำคัญของการเรียบเรียงงานวิชาการ ใช่ว่าไม่มีเวลา แต่ปัญหาส่วนใหญ่ คือ ขาดเวลาต่อเนื่องเพื่อที่จะเชื่อมโยงกระแสความคิด ถ่ายเท กลั่นกรองรวมถึงรังสรรค์งานวิจัยนั้น ได้อย่างเต็มที่ การเขียนวิจัย โดยเฉพาะงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้ระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์ มีความจำเป็นยิ่งที่จะต้องใช้เวลา แน่-นึ่ง และต่อเนื่องเพื่อให้เกิดบรรยากาศหรือภาวะของการส่งและรับลำดับความคิดและการเรียบเรียง ภาษาให้ได้รับความต่อเนื่อง และถูกต้องสมบูรณ์ตลอดทั้งโครงเรื่อง งานวิจัยเล่มนี้ข้าพเจ้าใช้เวลาขั้นเสนอส่ง เพื่อพิจารณาและปรับแก้ไขราวปีครึ่ง ขึ้นรวบรวมและศึกษาเอกสารประมาณ 1 ปี ใช้เวลาในการวิเคราะห์ ข้อมูลประมาณเกือบ 2 ปี ส่วนที่ล่าช้าไปบ้างก็เนื่องจากจำเป็นต้องเทียบเคียงงานแปลร้อยกรองหลายเล่มที่ ผู้แปลไม่ได้ระบุชื่อบทกวี ยุคสมัยและชื่อนักกวีเป็นภาษาจีน ปัญหาประการต่อมาคือ การศึกษาข้อมูลเชิง ประวัติศาสตร์นั้น หากมีความกระหายข้อมูล ก็จะพบว่ายิ่งขวนขวายก็เสมือนยิ่งขุดยิ่งลึก จำต้องขยับยั้งชั่งใจ พิจารณาความชัดเจนของขอบเขตงานวิจัยด้วย ในความประสงค์ครั้งแรกของข้าพเจ้า ต้องการที่จะให้งานวิจัย เรื่องนี้มีสาระสำคัญเชิงประวัติศาสตร์โดยมีข้อมูลที่รวบรวมแหล่งข้อมูลการแพร่กระจายงานแปลร้อยกรองให้ มากที่สุด และในส่วนของวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนั้นได้พิจารณาเอกสารภาษาจีนเป็นหลัก แต่เมื่อเวลาผ่านไป ถึงปีที่ 4 ก็ยังไม่สามารถปิดเล่มวิจัยได้ ข้าพเจ้าจึงจำเป็นต้องยกเลิกเนื้อหาที่จะเรียบเรียงบางส่วน และ รายละเอียดปลีกย่อยที่อาจพบว่ายังมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง ก็ขอภัยมา ณ ที่นี้

ผู้มีคุณูปการที่ช่วยให้งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาการแพร่กระจายงานแปลวรรณกรรมร้อยกรองจีน โบราณ ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์” นี้ลุล่วงจนเป็นรูปเล่มสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ อาวุโสหลาย ๆ ท่าน นับแต่อาจารย์ถาวร ลิกขโกศล อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไล ลิมถาวรนนท์ ท่านทั้งสองได้กรุณาชี้แนะทิศทางการรวบรวมเอกสารโบราณที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

อาจารย์ถาวร ลิกข โกลด์ซึ่งท่านเสมือนขุนมหาสมบัติงานแปลร้อยกรองจีนของอาจารย์ ยง อิงคเวทย์ (ปรมาจารย์แห่งการแปลวรรณกรรมร้อยกรองจีนโบราณแห่งกรุงสยาม) อาจารย์ถาวรยังได้กรุณาซื้อลอกเอกสารแปลร้อยกรองจีนของอาจารย์ ยง อิงคเวทย์ มาให้จำนวนมากกว่า 400 หน้าก่อนที่ผลงานของอาจารย์ ยง อิงคเวทย์ หลายชิ้นจะถูกรวบรวมตีพิมพ์ออกมาเป็นรูปเล่มสมบูรณ์ในปีที่ผ่านมา (2554)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไล ลีมถาวรนนท์ ผู้หยิบยื่นตำราวิชาประวัติศาสตร์จีนของอาจารย์ วิชัย พิพัฒนานุกฤษฎ์ อาจารย์อาวุโสรุ่นแรกประจำแผนกวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ตำรา “ประวัติศาสตร์จีน” ของอาจารย์ วิชัย พิพัฒนานุกฤษฎ์ อาจเป็นตำราประวัติศาสตร์จีนเล่มแรกระดับอุดมศึกษาของไทย เนื่องจากเผยแพร่ในหมู่ศิษย์รุ่นต้น ๆ ของ “เอกจีน มอ.ตานี” ซึ่งได้ใช้ศึกษาอ้างอิงกันตั้งแต่ปี พ.ศ.2518 ตำราประกอบการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์จีนของอาจารย์วิชัยเล่มนี้เกือบจะถูกทอดทิ้งและหลงลืมไปเสียแล้ว หากมิใช่อาจารย์วิไล ลีมถาวรนนท์ แนะนำและยังช่วยเป็นธุระช่วยค้นหาและส่งไปรษณีย์ให้ศิษย์ของท่านใช้อ้างอิงประกอบงานวิจัยนี้ ครูอาจารย์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อาจารย์นิธยา พลพิพัฒน์ พงศ์ อาจารย์ ดร. นริศ วศินานนท์ ที่เป็นคลังความรู้เคลื่อนที่ที่สามารถเป็นที่ปรึกษาได้ตลอดเวลา

คุณโชติช่วง นาคอน หรือ ทองแถม นาดำรงได้ให้ความเป็นกันเองและมอบมิตรไมตรีอย่างเป็นที่สุด ในวันสัมภาษณ์ท่านได้กรุณาอบหนังสือที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมอีกจำนวนหลายเล่ม และ “คว้นหลง” จากวันสัมภาษณ์ ท่านยังได้ส่งบทกวีจีนที่แต่งขึ้นมาเองเพื่อล้อเลียนบทกวี “เตียงตั้งได้แสงจันทร์” ของมหากวีหลี่ไปที่ยังไม่เคยเผยแพร่ที่ไหนมาก่อนให้ได้ชื่นชมในเวลาต่อมาอีกด้วย รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยา จีระเดชากุล (ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ SEAMEO) อาจารย์อติวัตร พรหมาสา (หัวหน้าสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ) ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าของท่านช่วยพิจารณาและแสดงความเห็นด้านความเหมาะสมของชื่อและโครงเรื่องวิจัยเมื่อครั้งที่ยื่นเสนอขออนุมัติงานวิจัยภายใต้การจัดสรรงบประมาณในการทำวิจัยของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ปีพุทธศักราช 2551 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชีร์โชติ เกิดแก้ว ได้กรุณาให้หยิบยืมงานวิจัยของท่านสำหรับศึกษาเป็นตัวอย่าง ทั้งนี้ ยังต้องขอบพระคุณผู้บริหารมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติและผู้บริหารคณะวิชาที่ได้สนับสนุนงบประมาณในการเขียนวิจัยเล่มนี้จำนวนทั้งสิ้น 28,680 บาท

มีนักศึกษาหลายกลุ่มที่มาช่วยงานด้านรวบรวมและพิมพ์เอกสารชิ้นต้น ได้แก่ นักศึกษาคณะภาษาและวัฒนธรรมจีนชั้นปีที่ 2 และ 4 ประกอบด้วย นางสาวฤติมาศ มาสวาณิช นางสาว ศศิมา แซ่ตั้ง นางสาว อัญชลี แซ่ละ และ นายสิริวิษณุ ลิลิตสุวรรณ นายธีรพร ศรีสุข เป็นต้น อาจารย์ชาวจีน Zheng Wenqiao (郑文桥) ได้กรุณาถอดความหมายและตัวอักษรจีนโบราณประเภท “เง่าจู” “ภาพคำโคลงอักษรจีนจารึกในประปาย 17 พระองค์” ที่ได้เผยแพร่ตั้งแต่ปี พ.ศ.2462 อาสาสมัครชาวจีน ได้แก่ A. Li Hong (李红) และ

A.Bai Lingling (白玲玲) จากมหาวิทยาลัยซันตง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้กรุณาเทียบเคียงชื่อบทกวีและชื่อนักกวีจีนกับต้นฉบับภาษาจีน นักศึกษาชาวจีนในที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ปริญญาโท นางสาวปิยะนุช (田志云) นางสาวเมธาวี (王利娇) ที่ช่วยตรวจสอบความถูกต้องในการพิมพ์ชื่อบทกวีภาษาไทยกับชื่อแปลภาษาจีนก่อนการจัดพิมพ์

กระบวนการสุดท้ายก่อนการเข้าเล่มปกแข็ง ผู้วิจัยยังได้รับเกียรติจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ถาวร ลิกขโกศล รองศาสตราจารย์ ดร.พัชนี ตั้งยืนยง ช่วยเป็นกรรมการพิจารณาและประเมินงานวิจัย นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือจาก Assoc.Prof.Fanjun (范军副教授) ผู้เชี่ยวชาญชาวจีนสาขาวรรณคดีจีนโบราณ (สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยหนานคาย ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน) กรุณาช่วยตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลภาษาจีนอีกรอบหนึ่ง เนื่องจากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางจึงได้รับความรู้เพิ่มเติมโดยคาดคิดไม่ถึงอีกหลายมุม ขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาส สุดท้ายยังต้องขอขอบคุณ Prof. Zhang Mingdong (张明东教授) นักวิชาการบรรณรักษ์มหาวิทยาลัยปักกิ่งที่ได้กรุณาอีเมลตำราและหนังสือจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยปักกิ่งให้ศึกษาอ้างอิงจำนวนหลายเล่ม

ผู้วิจัยขอขอบพระทัยจากการทำงานวิจัยนี้ไว้เป็นส่วนหนึ่งสำหรับคลังศึกษาจีนวิทยาแห่งประเทศไทย คาดว่าจะมีเนื้อหาบางแง่มุมหรือเนื้อหาบางส่วนเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของผู้อ่านไม่มากนักน้อยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะมีผู้สนใจขยายหัวข้อวิจัยนี้ศึกษาและเรียบเรียงเพื่อเป็นวิทยาทานต่อสังคมชาวไทยและชาวจีนรวมถึงชาวต่างประเทศอื่นที่สนใจในอนาคตต่อไป หวังเหวย กวีชาวจีนที่มีชื่อเสียง กล่าวว่า “ในภาพมีบทกวี ในบทกวีมีภาพ” 诗中有画，画中有诗 สะท้อนให้เห็นว่าศิลปะงานประพันธ์และภาพเขียนต่างแทรกซ้อนและฉายแสงร่วมกันได้อย่างสมดุลกลมกลืนเป็นที่สุดภายใต้แบบแผนฉันทลักษณ์อันซับซ้อนและกลศิลป์อันแยบยลของกวีชาวจีนที่ยิ่งใหญ่แต่ละท่าน กล่าวได้ว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งมหัศจรรย์อย่างหนึ่งแห่งคลังอารยธรรมจีนซึ่งเป็นอารยธรรมในสายธารแห่งเอเชียที่ยิ่งใหญ่ควรค่าแก่การอนุรักษ์สู่ชนรุ่นหลังสืบ สืบไป

ผู้วิจัย